

BİLGİ NOTU

KONU	RUS MOBİLYA PAZARINDA ÖNE ÇIKAN HUSUSLAR
HAZIRLAYAN KURUM	TC MOSKOVA BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ
HAZIRLAYAN	MURAT H. ÖZTÜRK MOSKOVA TİCARET MÜŞAVİRİ

1-Halihazırda Rus mobilya sektöründe çok ciddi bir rekabet söz konusudur. En önemli Rus firmalar da dahil olmak üzere, Rus pazarında Rus firmalar sadece ulusal rakipleriyle değil özellikle Avrupalı markalarla ve “gölge” üreticilerle de ciddi bir rekabet halindedir.

2-Bugün itibarıyla Rusya’da mobilya piyasasının tam anlamıyla oluşmadığı ve ölçülebilir olmadığı düşünülmektedir. Bu durumda özellikle “gölge” mobilya üretiminin azımsanmayacak derecede olmasının ve burada yapılan üretimin istatistiklere yansımamasının belirgin bir ağırlığı olduğu değerlendirilmektedir. Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmaların, gölge üretim yapan özellikle uzak doğu menşeli yabancı firmaların ülkeye girişine sebebiyet veren temel faktörlerden birisi olduğu düşünülmektedir.

3- Rus hükümetinin mobilya sektörüne yaptığı ciddi teşvikler ve reformların etkisiyle, Rus mobilya sanayisi üretiminin bir iyileşme sürecinde olduğunu, piyasada yeni dizaynlı ürünler geliştirildiğini, yavaş yavaş inovatif teknolojilerin kullanılmaya başlandığını ve kaliteli materyal kullanımına önem verildiğini söylemek mümkündür.

Yukarıda belirtildiği üzere, Rus hükümetinin mobilya sektörünün gelişimine yönelik ciddi teşvikler verdiğini ve mobilya sektöründe genel eğilimin özellikle ithal ikameci yönde olduğunu belirtmek gerekmektedir. 2017 yılı ihracat verilerine bakıldığında, 2017 yılı ihracatının 2016’ya göre yaklaşık %24 oranında arttığını ve Rusya’dan en fazla mobilya ithalatı yapan ülkenin Kazakistan olduğunu görmekteyiz. 2016 yılında Rusya’nın mobilya ihracatı yaklaşık 238 milyon dolar iken, 2017 yılında bu sayı 298 milyon dolara ulaşmıştır. Bahsedilen ithal ikameci politikaya Rus mobilya üreticileri de destek vermiş ve kendi aralarında yaptıkları anlaşmalarla özellikle yerli malı alimünyum kullanımına odaklanmaya başlamışlardır.

Diğer taraftan, mobilya ihracatı her ne kadar artış gösterse de, 2017 yılında yapılan **mobilya ithalatının** rakamsal değeri mobilya ihracatından yaklaşık 5 kat daha fazladır. (2017 yılı mobilya ithalatı rakamı 1.5 milyar dolar) Ulusal mobilya sektörü geliştikçe, sektörün gelişimi için ihtiyaç duyulan ithal maddelerin de önemi giderek artmakta ve bu durumda ithalatın artmasını tetiklemektedir. En fazla mobilya ithalat yapılan ülke Çin Halk Cumhuriyetidir. Mobilya plakası/mukavva üretimi açısından ise, özellikle son yıllarda Rusya’da çok ciddi bir üretim olduğu ve bu alanda üretim yapan firma sayısında çok ciddi artışlar yaşandığı görülmektedir. Mobilya plakası/mukavva ihracatında yaşanan artışlar ise, abartılı bir tabirle, ülkedeki mobilya üreticilerini Rusya pazarına sunulacak malların üretiminde sıkıntıya düşürecek seviyeye ulaşmıştır.

4- 2009 yılında Rusya’da mobilya üretiminde bir düşüş yaşanmış ve Rus firmaların bu durumu aşmak için ürün çeşitlendirmeye başvurduğu gözlenmiştir. Bu durum piyasaya sunulan ve satılan mobilya miktarında bir artış yaşanmasına katkı sağlamış ve işletme risklerini azaltmıştır. Sonuç olarak son yıllarda Rus mobilya üretiminin genel bir artış yakaladığını söyleyebiliriz.

Bununla birlikte, her ne kadar mobilya üretiminde artış olsa da, mağazalardaki ürünlerin genellikle teşhir ürünler olduğu, müşteriye yapılan satışların özellikle müşterinden avans alındıktan sonra yapıldığı ve yaklaşık 2-4 haftalık bir sürede teslimat süresi olduğu görülmektedir.

5-Rusya’da bölgeler açısından üretim miktarlarına bakıldığında en fazla mobilya üretiminin 2017 yılı verileri itibarıyla %37’lik oranla Merkez Bölgesinde yapıldığı görülmektedir. Merkez Bölgesini %31’lik oranla Volga Bölgesi takip etmektedir. Moskova’da mobilya üretimi yaklaşık %4’tür.

6-Yukarıda da zikredildiği üzere Rus mobilya pazarında ciddi bir rekabet söz konusu olup, büyük şirketler ve küçük şirketler pazarı birlikte paylaşmaktadır. Genel itibarıyla Rusya piyasasında yaklaşık 6000 –Altı Bin mobilya üreticisi olduğu düşünülmektedir. Rus mobilya piyasasının yaklaşık %60’ı büyük ve orta ölçekli işletmelerden müteşekkil olup, bu işletmeler mobilya üretiminin yaklaşık %80’ini yapmaktadır. Rusya’da yapılan mobilya üretiminin yaklaşık 2/3’sini; dolaplar, döşemeli mobilyalar ve mutfak mobilyaları oluşturmaktadır. Ofis mobilyası üretimi toplam üretimin yaklaşık %11’ini oluşturmaktadır. Çocuk mobilyaları da son dönemde talep gören mobilyalar arasında yer almaktadır.

2018 yılı istatistikleri henüz netleşmemiş olmakla birlikte, **Rus Mobilya ve Ahşap Üreticileri Derneği** yetkililerinin yaptıkları açıklamalarda, 2018 yılında Rus tüketicilerin en fazla mutfak mobilyası satın alacağı ifade edilmektedir. Mutfak mobilyasını, orta segment fiyatta yer alan klasik divanların ve çocuk mobilyalarının takip edeceği beklenmektedir. Ayrıca, mobilya dizayn şirketleri ve dizayn alanında doğrudan tüketici talebine göre çalışan şahıs şirketlerinin sayısının da artış eğiliminde olduğu hususu Dernek yetkililerince ifade edilmektedir.

Üretim segmentleri açısından bakıldığında ise, Dernek yetkililerince de vurgulandığı üzere temelde pahalı ve ucuz olmak üzere 2 segmentin ön planda olduğu görülmektedir. Pahalı segmentte “kişiyeye özel üretimin” ciddi şekilde yükselişte olduğu anlaşılmaktadır. Düşük fiyatlı ürünlerde ise “ekonomik” mutfak mobilyaları ön plandadır. Bahsedilen iki segmente göre daha az yaygın olan orta segmentte ise klasik dizayn ürünlerin piyasada hakim olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan, koleksiyonların düzenli olarak yenilenmesi, satışlara pozitif olarak yansımaktadır. **Yine Dernek yetkililerince de vurgulandığı üzere, ürünlerin yenilenmesi aşamasında Türk kumaşları ciddi şekilde kullanılmakta ve mobilya üreticilerine dizayn bakımından ciddi bir hareket alanı sağlamaktadır.** Özellikle döşemeli mobilyada Türk kumaşı ciddi şekilde kullanılmaktadır. Türk kumaşlarının yoğun olarak kullanıldığı döşemeli mobilyalarda özellikle kaliteli, orijinal dizaynı ve rekabete uygun fiyatlı olarak telakki edilmektedir.

Yukarıda belirtilen segmentler ve ürün grupları dışında kalan mobilyalarda herhangi bir üretim artışı beklenmemektedir. İyimser beklenti, bu ürünlerde geçtiğimiz dönemdeki satış miktarlarının yakalanması yönündedir.

7-Kabaca bakıldığında, piyasada yer alan bütün firmaların her birinin birer üretim tesisi olduğu görülmektedir. Bununla birlikte pazarın en başarılı firmalarının sadece üretim yapan firmalar değil, aynı zamanda üretimle beraber pazarlama/satış alanını da kontrol edebilen firmalar olduğunu söylemek mümkündür. Perakende tüketicilerinin, “fiyattan bağımsız olarak kaliteyi en fazla arayan” tüketici grubu olarak öne çıktığı görülmektedir.

8-Büyük firmaların, tüketici taleplerini ve harcama potansiyellerini de göz önüne alarak, mütemadiyen yeni mobilya modellerini piyasaya arz ettiği görülmektedir. Bu firmaların finansal olarak güçlü yapıları da göz önüne alındığında, yeni üretimlerde kaliteli ham madde kullanımına ve inovasyon teknolojilerine daha fazla önem vermeye başladıklarını söylemek mümkündür.

9-Rusya'nın Dünya Ticaret Örgütü üyeliği sonrasında ise; ülkeye yapılan ithalatın canlandığını, Rus firmalarının daha uygun koşullarda yabancı pazarlara girme imkanı yakaladığını, Rus şirketlerin özellikle uluslararası fuarlara ve etkinliklere daha fazla katılmaya başladığını, Rus firmaların sadece üretim kalitelerini artırmak değil aynı zamanda pazarlama ve satış stratejilerini geliştirmek durumunda oldukları şartlarda çalışmak zorunda olduklarını idrak ettiklerini söylemek mümkündür. Özellikle Rus İhracat Merkezi, Rus mobilya firmalarının Rusya dışı uluslararası fuarlara katılımına yönelik ciddi çalışmalar yürütmektedir.

10-E-ticaret üzerinden yapılan satışlarda başta çocuk mobilyası olmak üzere mobilya satışlarının artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Rusya'da e-ticaret pazarı konusunda araştırmaları olan Data Insight firmasının 2017 yılında üzerinden en fazla satış yapılan 100 e-ticaret sitesini yansıtan liste çalışmasına <http://datainsight.ru/top100/> web sayfasından ulaşmak mümkündür.

11- Sonuç olarak Rus mobilya sanayisinin daha fazla gelişebilmesi ve yabancı rakipleriyle daha fazla rekabet edebilmesi için, kalite ve dizayn üzerine daha fazla yoğunlaşması ve üretilen ürünlerin kullanım sürelerinin artırılması özel önem arz etmektedir. Genel olarak Rus mobilya sanayisinin yavaş yavaş tüm tercihlere yönelik üretim yapmaya başladığı görülmektedir. Bununla birlikte özellikle üst segment ürünlerde yabancı/ithal ürünlere olan ilgi önemini kaybetmemekte ve ciddi talep görmektedir.

Not:

Rusya'da fuarlar, özellikle pazardaki eğilimleri takip edebilmek ve yeni müşterilere ulaşabilmek bakımından ciddi önemi haizdir. Bu kapsamda, Rusya'da mobilya alanında yapılan en önemli uluslararası fuarlardan olan "MEBEL FUARINA" 2018 yılında katılmış olan Rus firmalarının listesine ve irtibat bilgilerine https://www.meb-expo.ru/ru/participants_list/ web sitesinden ulaşmak mümkündür.